

РЕЦЕНЗИЯ

На дисертационен труд на тема

„Методика на подготовка в дисциплината издръжливостта в конният спорт“
за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“

в професионално направление 7.6. спорт.

Докторска програма „Теория и методология на спортната наука“

Дисертант: Ружа Иванова Недкова – Иванова

Научен ръководител: доц. Юри Динев Вълев, доктор

Представения за рецензиране дисертационен труд се състои от 129 стандартни страници в тях списък на специфични съкращения, списък на таблиците и фигурите, библиография, приложения, авторска справка и декларация за оригиналност и достоверност. Написан е на чист български език.

Приложеният автореферат отговаря на съдържанието на дисертационния труд.

Дисертационният труд е структуриран в 4 глави.

Представен е един интересен и нетрадиционен дисертационен труд.

В увода дисертантката въвежда в същността на конният спорт, с разнообразните си дисциплини, като олимпийски спорт и конкретно в дисциплината издръжливост. Подчертава се тясната връзка между коня и ездачът и липсата на съвременна методика за подготовка на издръжливостта въобще и конкретно за участие в състезания с ранг СЕТ 3 – 160 км. в Световни първенства и Олимпийски игри и др.

Глава 1: В постановка на проблема се изяснява проблематиката в най-бързо развиващата се дисциплина в конния спорт издръжливост, която според авторката, се доближава до любителската езда. Още тук проличава целта на разработката за създаване на методика за изграждане на дисциплината издръжливост, към повишаване на тренираността на коня и ездача.

Основната задача, която си поставя дисертантката в тази глава е разработване на работеща и успешна методика на преподаване и разкриване на връзката ѝ с пулса и лактата. Изяснява се същността на дисциплината издръжливост и развитието ѝ в исторически аспект. Подчертава се положителната промяната на отношението към коня, ездача, обслужващия екип, медицинския надзор и др. и запазване здравето на коня. Извършва се представяне на най-подходящата раса коне, а именно арабската порода. Подробно се разглеждат изискванията за участие в международни състезания от различни дисциплини в издръжливостта, акцентира се върху възрастта на конете, както непрекъснатото ветеринарно наблюдение преди, по време и в края на състезанието. На преден план излиза проучването на пулса и лактата като основни показатели за състоянието на коня. Установява се, че лактата може да се изследва само в тренировката.

Заклучението на този етап е, че липсват подготвени специалисти в областта на методиката за подготовка на дисциплината издръжливост.

В литературния обзор дисертантката извършва проучване върху методиката на преподаване и факторите влияещи върху подготовката, както и липсата на специална методика за работа с коня. В това отношение тя извършва обзор на подготовката у нас и чужбина.

В литературния обзор последователно се изтъква ролята на пулса като показател за измерване на интензивността по време на тренировка и състезание и изследването на лактата. Проследяват се научните достижения на редица чужди автори в това отношение - 79 от чужбина и наши - 10. С разбиране, дълбочина и умение дисертантката интерпретира статиите им във връзка с подготовката и планирането при изграждането на издръжливостта. Тези анализи заемат значително място в тази глава. Личи умелото подбиране на подходящи изследвания, които обръщат внимание на пулсовата честота и консумацията на кислород. Дисертантката поставя акцент върху липсата на методика за подготовка на дисциплината издръжливост базирана на научни изследвания.

Глава 2: Цел, задачи, обект предмет, контингент, методика, инструментариум и организация.

Целта е формулирана кратко и ясна.

В помощ на постигането на целта са изведени 10 конкретни задачи.

Обект на изследването е методиката за подготовка на дисциплината издръжливост в България.

Предмет на изследването са настъпилите промени в пулса и лактата в следствия на приложената методика.

Контингент на изследването – 6 коня и 6 ездачи.

Във връзка с това дисертантката е представила следното;

- Таблица в която се записва името, регистрацията на коня във FEI, възраст, пол, произход, място на раждане, ниво на състезанията.
- Кратка характеристика на представянето на конете и условията за участие в състезанието.
- Схема за вида храна в менюто на конете, информация за ваксинирането, обезпаразитяване.
- Здравния статус на конете преди експеримента.
- Списък на ездачите участващи в изследването с тяхната характеристика, номер на регистрацията, пол, рождена дата, кон за състезание и ниво на опит.

Методиката на изследването се състои в провеждане на тестове на терен, измерване на пулса и изследване на кръвта.

В инструментариума за провеждане на изследването са описани всички помощни уреди както следва:

- ръкохватка за статично измерване на пулса;
- Колан за измерване на пулса в движение;
- Часовник за запис на данните от пулса;
- Уред за измерване на лактата;
- Апаратура за запис на маршрута, времето и скоростта;

Представена е методологическа последователност на изследването.

Описана е организацията при провеждане на изследването

При изготвяне на методиката за подготовка на дисциплината издръжливост са представени физиологични данни на конете в покой и при натоварване.

За провеждане на изследването с новата методика е представен тренировъчен план. Като основа е ползването на мнения на чужди автори, че пулсовата честота и лактатната концентрация са принципни методи използвани в полеви условия. Те предлагат 4 зони за издръжливостта на базата на които представят 5 спортни зони и стойностите на пулса като план за

натоварване. Така на основата на измерване на пулса и лактата е създадена новата методика за тренировка в издръжливостта. При изготвянето на методиката е вземано предвид развитието на двигателния апарат на конете. В седмичното натоварване е дозиран и интензитета на видовете тренировъчно натоварване на базата на пулса и лактата, съгласувано с треньора и ветеринарния лекар. Съгласно плануваното тренировъчно натоварване в определени периоди е планирано провеждане на изследванията на пулса и лактата.

Глава 3: Анализ на резултатите.

Резултатите за обработени с помощта на програмата SPSS и Excel.

Извършен е компетентен анализ на пулса за 2019 и 2020 г.

Извършен е вариационен анализ на данните от пулса 2019 и 2020 г.

Анализиран са данните за нормалност на разпределение на данните през 2019 и 2020 г.

Анализиран са данните от изследването на лактата по време на тренировка през 2019 и 2020 г.

Анализиран са данните от изследването на лактата от вариативността за 2019 и 2020 г.

Предложена е рангова таблица на пулса за 2019 и 2020 г.

Извършен е анализ на данните от изследванията на t-критерия на Стюдент.

Изведен е корелационен коефициент на данните от изследването на пулса и лактата за 2019 и 2020 г.

Извършен е анализ на резултата от пулса за 2019 и 2020 г. от приложението на непараметричния тест на Уилкоксон за проверка на хипотезата.

Дисертационния труд е установил разлика в данните от измерването на пулса—по висок пулс за 2019 спрямо тази за 2020 г.

Глава 4:

1. Изводи

Дисертационният труд изследва обстойно пулса и лактата при издръжливостта като доказателство за ефективността на новата методика. Доказва се правотата в събраната информация и убедеността във формулирането на работната хипотеза.

В резултат на новата методика не се отчита наличие на травми и други неблагоприятни състояния.

2. Препоръките са като резултат на проучванията, анализите на резултатите, които са основата на приложената методика за подготовка на конете в дисциплината издръжливост

Трябва да се отчете и трудността при обработка на публикациите на чуждите автори както и работата при провеждане на изследванията с коне на терен, в движение и на място.

На фона на положителното в дисертационния труд се забелязва предварителната категоричност в положителният резултат в хипотезата на разработката. Дисертантката е взела пред вид забележките отразени при обсъждането на разширения катедрен съвет.

Изказаното мнение обаче не омаловажават работата по дисертационния труд и постигнатите резултати. Създадената методика за подготовка на дисциплината издръжливост при състезателни коне е новост в нашата спортна наука. Личи, че дисертантката познава отлично проблема, на лице са знанията ѝ в базовите науки като физиология, биохимия. Дисертантката притежава задълбочени теоретични знания и практически умения за провеждане на научно-приложни изследвания.

В заключение считам, че дисертационния труд на Ружа Иванова Недкова-Иванова „Методика на подготовка в дисциплината издръжливост в конния спорт“ е актуален и полезен за развитието на конната езда и специално за подготовката на дисциплината издръжливост.

С пълна убеденост давам своя положителен вот и предлагам на уважаемото научно жури да оцени високо дисертацията.

08.11.2021

София

Рецензент:

Проф. Ангел Божичков, доктор

REVIEW

On the dissertation topic

"Methodology of training in the discipline of endurance in equestrian sports"

For the award of educational and scientific degree "Doctor"

In the professional field: 7.6. Sport

Doctoral program: "Theory and methodology of sports science"

Dissertation Ruzha Ivanova Nedkova - Ivanova

Scientific adviser Assoc. Prof. Yuri Dinev Valev, Ph.D.

The dissertation submitted for review consists of 129 standard pages with a list of specific abbreviations, a list of tables and figures, a bibliography, appendices, an author's reference and a declaration of originality and authenticity. It is written in pure Bulgarian.

The attached abstract corresponds to the content of the dissertation.

The dissertation is structured in 4 chapters.

An interesting and non-traditional dissertation is presented.

In the introduction, the dissertation introduces the essence of equestrian sports, with its various disciplines, such as Olympic sports and specifically in the discipline of endurance. The close connection between the horse and the rider and the lack of a modern methodology for training endurance in general and specifically for participation in competitions with a rank of SET 3-160 km is emphasized in World Championships and Olympic Games, etc.

Chapter 1: The statement of the problem clarifies the problems in the fastest growing discipline in equestrian endurance, which, according to the author, is close to amateur riding. Here is the goal of the development to create a methodology for building the discipline of endurance, to increase the training of the horse and rider.

The main task of the dissertation in this chapter is to develop a working and successful teaching methodology and to reveal its connection with the pulse and

lactate. The essence of the discipline endurance and its development in historical aspect is clarified. The positive change of the attitude towards the horse, the rider, the service team, the medical supervision, etc. is emphasized and maintaining the health of the horse. A presentation of the most suitable breed of horses, namely the Arabian breed, is performed. The requirements for participation in international competitions in various endurance disciplines are considered in detail, the emphasis is on the age of the horses, as well as the continuous veterinary monitoring before, during and at the end of the competition. The study of heart rate and lactate as the main indicators of the horse's condition comes to the fore. It has been found that lactate can only be tested in training.

The conclusion at this stage is that there is a lack of trained specialists in the field of methodology for preparation of the endurance discipline.

In the literature review, the dissertation conducts research on the teaching methodology and the factors influencing the preparation, as well as the lack of a special methodology for working with the horse. In this regard, it reviews the training at home and abroad.

The literature review consistently emphasizes the role of heart rate as an indicator for measuring intensity during training and competition and the study of lactate. The scientific achievements of a number of foreign authors in this respect - 79 from abroad and ours - 10, are followed. With understanding, depth and skill, the dissertation interprets their articles in connection with the preparation and planning in building endurance. These analyzes occupy a significant place in this chapter. The skillful selection of appropriate tests that pay attention to the pulse rate and oxygen consumption is evident. The dissertation emphasizes the lack of methodology for preparing the discipline of endurance based on research.

Chapter 2: Purpose, tasks, object subject, contingent, methodology, tools and organization.

The goal is short and clear.

To help achieve the goal, 10 specific tasks have been identified.

The object of the research is the methodology for preparation of the endurance discipline in Bulgaria.

The subject of the study are the changes in the pulse and lactate as a result of the applied methodology.

Contingent of the study - 6 horses and 6 riders.

In this regard, the dissertation presented the following:

- Table in which the name, registration of the horse in FEI, age, sex, origin, place of birth, level of competitions are recorded;
- Brief description of the performance of the horses and the conditions for participation in the competition;
- Diagram of the type of food in the menu of horses, information about vaccination, deworming;
- The health status of the horses before the experiment;
- List of riders participating in the study with their characteristics, registration number, gender, date of birth, racehorse and level of experience;

The research methodology consists of conducting field tests, measuring the pulse and testing the blood.

The study toolkit describes all accessories as follows:

- handle for static heart rate measurement.
- Belt for measuring heart rate in motion.
- Clock for recording pulse data.
- Lactate measuring device.
- Equipment for recording route, time and speed.

The methodological sequence of the research is presented.

The organization of the study is described.

During the preparation of the methodology for preparation of the endurance discipline, physiological data of the horses at rest and under load are presented.

A training plan is presented for conducting the research with the new methodology. The basis is the use of opinions of foreign authors that pulse rate and lactate concentration are basic methods used in the field. They offer 4 endurance zones based on which they present 5 sports zones and heart rate values as a load plan. Thus, based on the measurement of heart rate and lactate, the new methodology for endurance training was created. The development of the motor apparatus of horses is taken into account in the preparation of the methodology. The intensity of the types of training load based on the pulse and lactate is also dosed in the weekly load, in coordination with the trainer and the veterinarian. According to the planned training load, the pulse and lactate tests are planned to be performed in certain periods.

Chapter 3: Analysis of the results.

The results are processed using the program SPSS and Excel.

A competent heart rate analysis was performed for 2019-2020.

A variational analysis of the pulse data 2019 and 2020 was performed.

The data for normality of data distribution in 2019 and 2020 are analyzed.

The data from the study of the lactate during training in 2019 and 2020 are analyzed.

The data from the study of lactate from the variability for 2019 and 2020 are analyzed.

A pulse ranking table for 2019 and 2020 has been proposed.

An analysis of the data from the research of Student's t test was performed.

A correlation coefficient of the data from the study of the pulse and lactate for 2019 and 2020 is derived.

An analysis of the pulse score for 2019 and 2020 from the application of the non-parametric Wilcoxon test to test the hypothesis was performed.

The dissertation has established a difference in the data from the heart rate measurement - a higher heart rate for 2019 compared to 2020.

Chapter 4:

1. Conclusions

The dissertation thoroughly examines the pulse and lactate in endurance as proof of the effectiveness of the new methodology. The rightness in the collected information and the conviction in the formulation of the working hypothesis are proved.

As a result of the new methodology, the presence of injuries and other adverse conditions is not reported.

2. The recommendations are as a result of the studies, the analyzes of the results, which are the basis of the applied methodology for training the horses in the endurance discipline.

The difficulty of processing the publications of foreign authors as well as the work of conducting research with horses in the field, on the move and on site should also be taken into account.

Against the background of the positive in the dissertation the preliminary categoricalness in the positive result in the hypothesis of development is noticed. The dissertation took into account the remarks reflected in the discussion of the extended department council.

However, the opinion expressed does not detract from the work on the dissertation and the results achieved. The developed methodology for preparation of the discipline endurance in racehorses is a novelty in our sports science. It seems that the dissertation student knows the problem very well, her knowledge in the basic sciences such as physiology, biochemistry is obvious. The dissertation student has in-depth theoretical knowledge and practical skills for conducting scientific and applied research.

In conclusion: I believe that the dissertation of Ruzha Ivanova Nedkova-Ivanova "Methodology of training in the discipline of endurance in equestrian sports" is relevant and useful for the development of horseback riding and especially for the preparation of the discipline of endurance.

With full conviction I give my positive vote and invite the esteemed scientific jury to highly appreciate the dissertation.

08.11.2021
Sofia

Reviewer:
Prof. Angel Bozhichkov, Ph.D.